

INFO 9.7.2026

Info tilaisuus ohjelma

Klo 16.00 - 16.10	Tilaisuuden avaus ja tervetuloivotus
Klo. 16.10 – 16.40	Yleistä tietoa tiekunnista
Klo. 16.40- 17.15	Yksityisteiden ja omien teiden avustamiseen liittyvät muutokset, ohjeen ja hakemuslomakkeiden esittely
Klo. 17.15- 17.30	Kysymyksiä, toiveita ja tarkennuksia
Klo. 17.30- 17.50	Vapaata keskustelua ja verkostoitumista
Klo. 17.50- 18.00	Tilaisuus päättyy

Yksityisteiden avustamisen uudistus

- Malli, jolla kunta on yksityisteitä avustanut vuodesta 2021 lähtien, on vuosien aikana osoittautunut hankalasti toteutettavaksi, erityisen työllistäväksi ja paikoin kuntalaisia eriarvoistavaksi sekä taloudellisesti vaikeasti ennustettavaksi.
- Jo edellisen valtuustokauden aikana kokoonnuttiin pohtimaan avustusmallin uudistamista.
- Kevään aikana avustamisen uudistamista kokoonnuttiin pohtimaan valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien puheenjohtajien sekä jokaisen valtuustoryhmän puheenjohtajan kanssa.
- Esteellisyyden vuoksi osaa edellä mainituista luottamushenkilöistä edusti varahenkilö. Lisäksi valmisteleivassa työryhmässä oli mukana kunnan viranhaltijoita.

- Työryhmän tarkoituksena oli tuoda esiin avustamiseen liittyviä käytännön asioita ja tietoa valmistelun tueksi.
- Työryhmää ei erikseen nimitetty eikä sille osoitettu varsinaista tehtävää, mutta se toimi evästäjänä ja tiedontuojana.
- Työryhmä kokoontui kolme kertaa 13.1.2026, 20.1.2026, 12.3.2026 lisäksi järjestettiin infotilaisuus 10.2, johon kutsuttiin elinvoimalautakunnan ja kunnanhallituksen jäsenet sekä viranhaltijoita.

Yksityistieohjeen päivitys

- Avustusohjeistuksen päivittäminen aloitettiin viranhaltijan toimesta olemassa olevan ohjeistuksen pohjalta.
- Avustusohjeen päivityksen esittelyä varten järjestettiin tilaisuus 24.3.2026, jossa esiteltiin uuden ohjeen luonnos, johon tehtiin yhteistyössä kommenttien pohjalta korjaukset ja päivitettiin luonnos. Tilaisuuteen oli kutsuttu elinvoimalautakunta, aiemmin mainittu työryhmä sekä viranhaltijoita.

Avustusohje hyväksyttiin

- Elinvoimalautakunnassa 07.04.2026 § 64
- Kunnanhallituksessa 14.4.2026 § 79
- Kunnanvaltuustossa 7.5.2026 § 28

Muutokset yksityisteiden avustamisessa

Kunnan avustus muuttuu rahalliseksi avustamiseksi

Tiekunnan tulee jatkossa itse:

- Hankkia urakoitsija ja tehdä sopimus urakoitsijan kanssa sekä maksaa laskut.
- Valvoa laatua ja teetättää tai tehdä tarvittavat työt ajallaan.
- Pitää tiekunta toiminnassa ja hakea kunnalta avustusta ja toimia ohjeistuksen mukaisesti.
- **Kerran vuodessa tiekunnan tulee toimittaa tuloslaskelma kuntaan**, jotta avustuksen voi todentaa kuuluneen tien kunnossapitoon.
- Kunta kilpailuttaa pölynsidonnan keskitetysti. Tiekuntien tulee tilata pölynsidonta kunnasta viimeistään **huhtikuun 1. pvä. Tilauksessa on oltava suolattavat alueet (kartalla) ja kilometrit**. Kunta laskuttaa pölynsidonnan tiekunnalta. Ennen pölynsidontaa tiekunnan kannattaa lanata tie.
- Valtuusto täydensi päätöstä yksimielisesti, että muutosvuonna (2026) avustuksen hakemiseen riittää hoitokunnan tai toimitsijamiehen päätös, eli tiekunnan kokousta ei tarvitse sen vuoksi järjestää.
- Tiekunnan tulee viipymättä ilmoittaa kuntaan, mikäli avustusehdot eivät enää täyty.

Perusparannusavustusten osalta ehdot säilyvät pääsääntöisesti ennallaan. Avustusta haetaan 31.3. mennessä sinä vuonna, kun hanke on tarkoitus toteuttaa.

Vaalan kunnan elinvoimalautakunta jakaa yksityisteiden avustukset vuosittain talousarviossa tarkoitukseen varatun määrärahan puitteissa seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- yksityistien kunnossapitoon kilometriperusteinen rahallinen avustus
- perusparantamiseen, talousarvioon varattu määräraha jaetaan lautakunnan päättämän päivämäärään mukaan, avustushakemuksen jättäneiden kesken, avustusehtojen mukaisesti ja määrärahojen puitteissa.
- viranhaltijalla on oikeus kiireellisessä korjauskohteessa käyttää omaa harkintaansa, joita tiekunta mahdollisesti pyytää (tulvan takia rummun romahtaminen). Kiireellinen tilattu työ, esimerkiksi rumpujen aukaisutyö laskutetaan tiekunnalta 100 %. Elinvoimalautakunta päättää koneiden tuntihinnat. Rumpujen aukaisuun tarvitaan kaksi henkilöä.

- Kunta kilpailuttaa pölynsidonnan keskitetysti. Tie kuntien tulee tilata pölynsidonta kunnasta viimeistään huhtikuun 1. päivä. Tilauksessa on oltava suolattavat alueet ja kilometrit. Kunta laskuttaa pölynsidonnan tiekunnalta. Ennen pölynsidontaa on tiekunnan on hyvä lanata tie.

- Tie kunta on tien kunnossapitoon liittyvä sopimusosapuoli, lukuun ottamatta kunnan tilaamaa pölynsidontaa. Tie kunnan vastuutahon tehtävä on valvoa kunnossapitoonliittyvät asiat.

Avustusta hakevan yksityistien tulee täyttää seuraavat edellytykset:

1. Yksityistietä koskevien asioiden hoitamista varten avustusta hakevalla tiellä on oltava yksityistielain (560/2018) mukainen tiekunta.
2. Tiekuunnan yhteystietojen tulee olla ajantasaiset Maanmittauslaitoksen ylläpitämässä yksityistierekisterissä sekä kunnan ylläpitämässä yksityisteiden avustusjärjestelmässä ja tien tietojen kansallisessa tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Digiroad).
3. Yksityistien tulee sivuhaaroineen olla vähintään 200 metrin matkalta pysyvän asutuksen pääsytie, jonka varrella tulee olla vähintään yksi vakituisesti asuttu kiinteistö. Henkilön tai henkilöiden tulee olla kirjoilla kyseessä olevassa asuinpaikassa.

Avustusta hakevan yksityistien tulee täyttää seuraavat edellytykset:

4. Jos tiekunnalle myönnetään kunnan avustusta, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää. (YksTl 560/2018, 85§) Tästä voidaan poiketa kunnan suostumuksella asettaa läpikulkua kieltävä liikennemerkki, jos läpikulku aiheuttaa kohtuuttomia kunnossapitokustannuksia, liikenneturvallisuusriskiä tai muuta kohtuutonta haittaa.
5. Tiekunnan on ilmoitettava kuntaan, jos yksityistien vaikutuksen piiriin tulee muutoksia vakituisen asutuksen suhteen. Ilmoitus on tehtävä viipymättä, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluessa Vaalan kuntaan osoitteeseen kirjaamo@vaala.fi.
6. Tieosakkaan on viipymättä ilmoitettava oman kiinteistönsä kohdalla tapahtuneista muutoksista tiekunnan yhteyshenkilölle.

Avustuksen myöntäminen

1. Avustusta myönnetään vain vakituisen asutuksen pääsytienä toimivalle tien osalle, viimeisen vakituisen, Vaalan kunnan alueella sijaitsevan asunnon liittymään saakka.
2. Mikäli läpiajettavalla tiellä asutus on keskittynyt yksinomaan tien päihin, voidaan avustusta myöntää koko tielle vain, mikäli tie tältä osalta on välttämätön vakituiselle asunnolle kulkemiseen, tai tie on paikallisesti liikenteellisesti merkittävä läpikulkuliikenteelle.
3. Avustusta voidaan myöntää vain sille tien osalle, joka on tiekunnan tietä. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on tiekunnan päätös avustuksen hakemisesta. Tiekunnan kokous voi valtuuttaa toimielimen (hoitokunta tai toimitsija) hakemaan avustusta tiekunnan vuosikokousten väliseksi ajaksi. Päätös avustuksen hakemisesta tehdään tiekunnan kokouksessa.
4. Kerran vuodessa tiekunnan tulee toimittaa tuloslaskelma, jotta avustuksen voi todentaa kuuluneen tien kunnossapitoon. Mikäli maksatuksen jälkeen tapahtuu muutoksia tiekunnan avustuksen saannin suhteen, on maksettu avustus jaettava 12 kuukaudelle, ja ne kuukaudet, jolloin tiekunta ei ole ollut avustuskelpoinen maksettava takasin kunnalle.

Pääpaino kunnossapitoavustuksella on talvikunnossapidolla, joka tehdään laadukkaasti.

Talvikunnossapito (auraus, sohjon/polanteen poisto, liukkauden torjunta, viitoitus ja vallien kaataminen)

Kesäkunnossapito, (lanaukset/ höyläykset, ojien ja rumpujen avaus, vesakon raivaus, murskeen ajo sekä siltojen ja rumpujen huoltaminen)

Avustuksen hakeminen

- avustusta haetaan sitä varten laaditulla hakemuslomakkeella, johon tulee liittää vaaditut liitteet
- avustusta haetaan määräaikaan mennessä
- myönnetty avustus on voimassa siihen saakka, kun yksityistie on avustuskelpoinen.

Avustuksen myöntäminen

- päätöksen avustuksen myöntämisestä tekee elinvoimalautakunta / viranhaltija
- tieto avustuspäätöksestä lähetetään avustushakemuksessa ilmoitetulle yhteyshenkilölle
- Myönnetty avustus on voimassa siihen saakka, kun yksityistie on avustuskelpoinen.

Tiekunnan tulee ilmoittaa mahdollisista muutoksista ja toimittaa tuloslaskelman kalenterivuositain.

Uusien teiden, jotka haluavat avustusta seuraavana talousvuonna, on ilmoittauduttava syyskuun loppuun mennessä, jolloin voidaan ottaa huomioon talousarvion laadinnassa. Uusi tiekunta tekee hakemuksen ja se käsitellään normaaliin tapaan.

Yksityisteille myönnettävä ylimääräinen avustus

- Avustustavan muuttuminen, voi tuoda paineita tiekunnille uuteen tilanteeseen sopeutumiseen.
- Tiekunnat joutuvat järjestelemään itse asioita ja eivät ole ehkä varautuneet siihen tai taloudellisesti tulevaan muutokseen. Tiekunnat voivat tarvita myös ulkopuolista apua asioiden järjestelyyn.
- Viranhaltijat ovat yhdessä kunnan luottamushenkilöiden kanssa työryhmässä miettineet keinoja helpottaa tiekunnille koituvaa muutosta.
- Talousarvioon talvikunnossapitoon varattua määrärahaa on jäljellä, voidaan sitä myöntää ylimääräisenä avustuksena vuodelle 2026.
- Ylimääräinen kertaluontoisen avustus on kilometriperusteinen ja se voidaan maksaa tiekunnille, joille on kaudelle 2025-2026 myönnetty avustus.
- Avustus on tiekilometriä kohden 250 € alv 0%. Esim. tien pituus 2 km on avustus 500 € alv 0 %.
- Ylimääräinen avustus maksetaan tiekunnille vuoden 2026 lopulla.
- Tie kuntien tulee toimittaa tilinumero kuntaan, jotta avustus voidaan maksaa.
- Kunnan sivuilta löytyy myös hakemuskaavake ylimääräiselle avustukselle.

Harkinnanvarainen talvikunnossapitoavustus yli 200 metriä pitkille omille teille

- Harkinnanvarainen kunnossapitoavustus on tarkoitettu tielle, mihin ei voida tiekuntaa perustaa tai sen perustaminen ei ole tarkoituksenmukaista.
- Oma tie on kiinteistön alueella oleva, vain kiinteistöjen omistajien käytössä oleva tie.
- Sopimustieksi kutsutaan tietä, jonka käyttämisestä on sovittu maanomistajien kesken kirjallisesti.
- Järjestäytymätön yksityistie on perustettu, joko maanmittauslaitoksen yksityistietoimituksessa tai kunnan tielautakunnan toimituksessa, mutta siihen ei ole perustettu tiekuntaa.
- Jos yksityistielle pystyy perustamaan tiekunnan, on avustuksen saamiseksi perustettava tiekunta.

- **Vaalan kunta myöntää talvikunnossapitoavustusta omille teille ja sopimusteille, jotka ovat täyttävät avustusehdot.**
- **Kunta on aiemmin vastannut omien teiden talvikunnossapidon järjestämisestä ja avustaminen on koskenut yksinomaan aurausta.**
- **Avustusmääräraha on pienempi kuin yksityisteiden avustus, koska avustus on rajattu koskemaan ainoastaan aurausta.**

Harkinnanvarainen avustus auraukseen voidaan myöntää, mikäli seuraavat ehdot täyttyvät:

- Vakituisen asutuksen oman/ pihatien pituus on vähintään 200 metriä. Tien pituus mitataan kunnossapidettävän tai ennestään avustettavan tieosuuden tai maantien reunasta vakituisesti asutun kiinteistön liittymään tai pihapiirin alkamiskohtaan saakka.
- Kyseessä on pysyvän asutuksen pääsytie, jonka asukas on kirjoilla Vaalan kunnassa kyseisessä osoitteessa.
- Kiinteistöstä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero.
- Kiinteistön virallinen osoite on kyseisessä kiinteistössä.
- Tien varrella voi olla asumattomia metsä- tai peltokiinteistöjä.
- Tien varrella ei saa olla ympärivuoden asuttuja lomakiinteistöjä
- Tie on kiinteistön oma tie, tai tien käytöstä on laadittu sopimus kiinteistöjen kesken, tai tielle ei ole mahdollista perustaa tiekuntaa, esimerkiksi koska:
 - ✿ tieoikeus puuttuu osalta tietä, tai tien varrella on vain yksi asuinkiinteistö.

- Harkinnanvarainen kunnossapitoavustuksen myöntää elinvoimalautakunta avustusehtojen täyttyessä.
- Avustus on rahallinen ja kilometriperusteinen.
- Avustus tulee hakea määräaikaan 30.6 mennessä, vuonna 2026 poikkeuksellisesti 31.8.2026 mennessä.
- Avustus on haettava vuosittain ja sen käytöstä tien talvikunnossapitoon on toimitettava tosite.
- Väärin maksettu avustus peritään takaisin.
- Elinvoimalautakunta päättää avustuksen määrän, jonka valtuusto vahvistaa päättäessään talousarvion määrärahoista.

Mistä löytyy lisätietoa

<https://www.vaala.fi/>

<https://www.vaala.fi/elinvoima/rakentaminen-ja-asuminen/tiet/yksityistiet/>

<https://tieyhdistys.fi/>

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2018/560>

